

Yao utazása

Yao – francia-szenegáli, 2018. Rendezte: **Philippe Godeau**. Írta: **Philippe Godeau** és **Agnés de Sacy**. Kép: **Jean-Marc Fabre**. Zene: **Matthieu Chedid**. Szereplők: **Omar Sy** (Seydou), **Lionel Louis Basse** (Yao), **Fatoumata Diawara** (Gloria), **Gwendolyn Gourvenec** (Laurence). Gyártó: **Pan Européenne / Korokoro**. Forgalmazó: **Mo-zinet**. *Feliratos*. 103 perc.

A kortárs francia mozi egyik legnagyobb csillaga, Omar Sy önálló, a nemzetközi (film) piacon is jól értékesíthető brandd névte ki magát. A komikusként induló színész az *Élrevalók* ikonikus szerepe óta a romantikus melodramák és a keserű dramedyk specialistájává vált. Sikeresen elérnie, hogy már nem kisebb háttérű, hanem szimplán „csak” francia színészként jegyzik – jól illusztrálja mindezt, hogy amikor egy-egy remake-ben (*Derült égből apu; Doktor Knock*) eljuttassa az eredetileg fehér bőrű karaktert, a történet utalást sem tesz a származására. Ennek ellenére Sy nem utasítja el azokat a szerepeket sem, amelyekkel Franciaország

gyarmati örökségére (*Csokoládé*) vagy saját családi hátterére reflektálhat. Míg a *Sambában* még egy átlagos szenegáli bevándorlót alakított, addig a *Yao utazásának* sztárszínésze immár nyilvánvaló alteregó. Noha íróként nincs a stábjában feltüntetve, meglehetősen valószínű, hogy a Szenegálban a családja múltja után kutató, de már Franciaországban született férfi megformálásához saját élményeit is felhasználta.

A második generációs bevándorlók identitáskeresése izgalmas és aktuális téma, de Philippe Godeau író-rendezőnek (*A javulás útján, 11.6*) többnyire álkérdések jutnak róla eszébe. A *Yao utazása* olyan tanmese, amelyben épp csak, hogy nem mondják bele a tanulságot a kamerába. Attól kezdve, hogy a 13 éves, őriási szegénységben élő Yao elszökik a fővárosba, hogy idoljával, a Sy által alakított sztárszínésszel találkozasson, nyílt egyenes út vezet a lélekemlőnek szánt fináléig, amikor is hősünk ráébred, hogy túlságosan elszakadt a gyökereitől. Az eredeti helyszíneken forgatott film esztétikusan fényképezett road movie-ként

szépen megállja a helyét, Sy is karizmatikus, mint mindig, de a situációk, a dialógok és maga a nagy utazás annyira kimódolt, hogy arra még az előbb-utóbb nyilvánvalóan elkészülő hollywoodi feldolgozás sem lesz képes rálicitálni.

BASKI SÁNDOR

Pajzán kíváncsiság

Curiosa – francia, 2018. Rendezte: **Lou Jeunet**. Írta: **Raphaëlle Desplechin** és **Lou Jeunet**. Kép: **Simon Roca**. Zene: **Arnaud Rebotini**. Szereplők: **Noémie Merlant** (Marie), **Niels Schneider** (Pierre), **Benjamin Lavernhe** (Henri), **Camélia Jordana** (Zohra). Gyártó: **Curiosa Films / Memento Films**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft.** *Feliratos*. 107 perc.

A Marie de Régner író-költő és Pierre Louÿs költő viszonyát a felek levelezése, az általuk írt versek és a románc folyamán a nőről készült erotikus fotók alapján elmesélő *Pajzán kíváncsiság* lehetett volna izgalmas vitairat arról, milyen lehetőségei voltak egy értelmiségi családban nevelkedett nőnek a „belle époque” idején Párizsban, illetve hogy mennyire tekinthető feminista ikonnak egy olyan nő, aki szülői nyomásra a nagyon kedvéért érdeklődését köti, és aki irodalmi körökben ugyanannyira ismert neves szeretőiről, mint saját munkásságáról. Ehelyett a film csupán kilúgozott, mondanivalójától megfosztott, urbánus verziója a *Lady Chatterley szeretőjének*, ami szexi retróképeslapokra redukálva ismerteti egy szerelem történetét.

Pedig az alapsztoriban lett volna muníció, hiszen a *Pajzán kíváncsiságban* (eleinte) bátor-talan, elnyomott kislánkként feltűnő Marie a Pierre-rel való, elsősorban a testiségre épülő kapcsolat után odáig fejlődött, hogy – a filmben unalmasnak ábrázolt férje mellett – szeretők sorát tartotta, ezenkívül leszbikus viszonyokba is bonyolódott, miközben kora leginkább elismert női szerzője lett, mind a kritikusok, mind a közönség körében. Marie de Régner élettörténetét azonban még a Wikipédián is izgalmasabb elolvasni, mint ahogy a *Pajzán kíváncsiságban* megjelenik, az unalom mellett pedig a szinte

végig szobabelsőkben bonyolódó, elektronikus zenével aláfestett kosztümös dráma még mesterkélttségével is büntet. A férfikézben tartott kamerával készült erotikus és szoftpornó fotók születése mentén fejlődő cselekményt ráadásul abszolút a férfitekintet uralja – annak ellenére, hogy a lehetőség itt is adódott volna a helyzet megfordítására, hiszen a sztori egy pontján a főhősön is kézbe veszi a fényképezőgépet. Mindebben pedig az a legszomorúbb, hogy a *Pajzán kíváncsiságot* egy nő, Lou Jeunet írta és rendezte.

VAJDA JUDIT

Rocketman

Rocketman, brit, 2019. Rendezte: Dexter Fletcher. Írta: Lee Hall. Kép: George Richmond. Zene: Matthew Margeson. Szereplők: Taron Egerton (Elton), Jamie Bell (Bernie), Richard Madden (John), Bryce Dallas Howard (Sheila), Gemma Jones (Ivy). Gyártó: Marv Films / New Republic Pictures. Forgalmazó: UIP-Duna Film. Feliratos. 121 perc.

Elton Johnnak nem volt boldog gyerekkora, ám az élete akkor csúszott végképp félre, amikor kiderült, van tehetsége a zenéhez – nagyjából ez a tanulsága Dexter Fletcher életrajzi musicaljének, ami nincs híján a drámaian túlnyújtott jelenseteknek, ugyanakkor nélkülöz minden valódi lélekrajzot. A fél évvel korábban bemutatott *Bo-*

hém rapszódia apropóján adja magát az összehasonlítás, ám amíg Freddie Mercury esetében azt az illúziót kapjuk, hogy megtudunk valamit a zenészről, addig a *Rocketman* egy olyan Elton John musical, amelynek történetesen Elton John a főszereplője, bár ennek a sztori szempontjából szinte nincs jelentősége. A rendező korábbi alkotásában (*Sunshine on Leith*) – egy The Proclaimers-dalokra épített *jukebox musical*ben – még működött a műfaji logika: a slágerek ténylegesen narratív szerepet töltenek be a cselekményben. Ezzel szemben a *Rocketman* elbeszélésmódja, ahol Elton dalban mondja el saját életét (olyan szövegeken keresztül, amelyeket egyébként nem ő írt), inkább elidegenítő. Gyorsan változó színpadi öltözékeken keresztül érzékeljük az idő múlását, és bár az énekest megformáló Taron Egertonnak nagyon jól állnak a különböző

extravagáns jelmezek, vázlatos figurája inkább némafilmes komédiásként jelenik meg a vásznon, aki pusztán a mimikáján keresztül szenved.

A gyorsan világsztárrá váló Elton megcsalás és szeretetlenség áldozata, amit alkohollal és drogokkal próbál elviselni, amíg egy ponton úgy nem dönt, kiszáll. Hogy eközben mit jelentett neki a zenélés, a koncertek? Fejlődött-e művészig? Erről nem esik szó. A záró feliratokból kiderül, hogy végül megtalálta a szerelmet – úgy tűnik, boldogságára –, ami egyben a koncertezésről való visszavonulást is jelentette számára. Mintha csak a film azt üzenné: szégyellje magát mindenki, aki valaha Elton John-koncertre ment, mert ezzel hozzájárult az énekes gyötrelmeihez.

PETHŐ RÉKA

Szerelmem második látásra

Mon inconnue – francia, 2019. Rendezte: Hugo Gélin. Írta: Igor Gotesman, Hugo Gélin és Benjamin Parent. Kép: Nicolas Massart. Szereplők: Francois Civil (Raphael), Joséphine Japy (Olivia), Benjamin Lavernhe (Felix), Camilla Lallouche (Mélanie), Edith Scob (Gabrielle). Gyártó: Zazi Films. Forgalmazó: Hungaricom. Feliratos. 117 perc.

Raphael és Olivia kapcsolata ideális kamaszszerelmem, amiből a gimnázium után egy tökéletesnek induló házasság lesz. A gondok akkor

kezdődnek, amikor Raphaël, a tehetséges író, az általa kitalált, Zoltán nevű fantasy hős történeteivel valóságos sztárrá válik, de közben észre sem veszi, hogy egyre jobban elhanyagolja jobb sorsra érdemes feleségét, aki egyben a múzsája is. Egy szép napon azonban fordul a kocka, és a férfi egy párhuzamos univerzumban találja magát, ahol Olivia a befutott zongorista, így a középiskolai irodalomtanárként tengődő Raphaëlnek újból meg kell hódítania őt. Hogy pontosan mi okozza a tanulságos dimenzióváltást, nem világos, ám a szerző tolla nyomán megszülető fikció és a valóság közti kibogozhatatlan összefüggés ettől kezdve elég hektikusan alakítja a pár sorsát.

Hiába Joséphine Japy és Francois Civil bájosan üde kettőse a főszerepben, az unalomig ismert, dupla hódítás története egy percig sem válik érdekessé. Néhány szórakoztató párbeszédet leszámítva inkább kínos, mint ötletes bohózatot látunk, amiből minden tekintetben hiányzik a szellem. A papírszagú karakterek és a tankönyvi sablonokból építkező forgatókönyv leplezetlen rutinmunka, az összkép pedig kifejezetten erőltetett. Hugo Gélin rendező, nem megy a szomszédba a túlzásokért, a legnagyobb összevisszaságban dobál egymásra mindent, amiben a romantika

nyomai jelennek meg. A történet egyszerre kaotikus és egyszerű, de semmiképpen sem használja ki eléggé a két világ párhuzamosságaiban és különbözőségeiben rejlő rafinált lehetőségeket. A *Szerellem második látásra* így inkább kevesebb, mint több egy egyjárási filmnél, de legalább biztosan mutatja, hogy milyen évszaktot írunk.

BARKÓCZI JANKA

Éretlenségi \

Booksmart – amerikai, 2019. Rendezte: **Olivia Wilde**. Fényképezte: **Jason McCormick**. Írta: **Susanna Fogel, Katie Silberman**. Kép: **Jason McCormick**. Zene: **Dan Nakamura**. Színészek: **Kaitlyn Dever** (Amy), **Beanie Feldstein** (Molly), **Jessica Williams** (Fine), **Billie Lourd** (Gigi), **Jason Sudeikis** (Brown), **Lisa Kudrow** (Charmaine). Gyártó: **Annapurna Pictures**. Forgalmazó: **Fórum Hungary**. Szinkronizált. 102 perc.

Amit a *Nulladik óra* jelentett az érettségihez vésszen közeledő fiataloknak a nyolcvanas években, majd a *Spinédzserek* a kilencvenes években, azt adhatja az *Éretlenségi 2019* fiataljainak, egy „generációs himnusz” – a rendezőnője kifejezésével élve. Tény, hogy annyi lendület és szeretet van ebben a 102 percben, ami egy komplett gimnáziumot feltöltene, végig érződik a filmen, hogy régóta tervezgetett szerelemgyerek. Okos *coming-of-age* sztorija tíz éven át érlelődött, előbb a női *buddy movie*-kban járta Susanna Fogel kapta meg (*Life Partners*), majd a vicces női történetekért mostanában felelős Katie Silberman gyúrta át (*Isn't It Romantic*), ám a végleges verzió csak a különös gondnal végbe vitt *casting* után jöhetett létre Olivia Wilde kezében. Látszik is, hogy a fiatal színészeknek nem kerül nagy nehézségbe eljátszani a karaktereket: mintha csak egy utolsó napra

összekerülnék egy valódi gimnáziumi osztály szerethető különceivel.

Amy és Molly, osztályelső és legjobb barátnők, a ballagás előtti napon döbbennek rá, hogy a tanulás oltárán hozott áldozatuk teljesen felesleges volt: folyton bulizó osztálytársaik pont olyan jól teljesítettek az érettségien, mint ők. Eldöntik hát, hogy egy éjszaka alatt behozzák az elszalasztott négy évnyi szórakozást – és ezzel elindul a Los Angeles-i tini odüsszeia, ami veszélyes, izgalmas, szomorú és megható utakon viszi őket keresztül. Miután a forgatókönyvet sikerült egy évtized alatt tökéletesre csiszolni, a stáb kedvére kísérletezhetett a filmnyelvel: akad a filmben *Birdmant* idéző hosszú, követő beállítás, víz alatti jelenet, musical táncbetét, sőt még stoptrükk-animáció is. A korábban videóklipeket rendező Wilde számára a zene is végig kulcsfontosságú, nemcsak a

forgatás alatt szóltak állandóan a hangulatfestő számok, de a vágásnál is nagy gondal válogatta össze az ikonikus dalokat. Mindezzel sikerült egy minden percében szórakoztató energiabombát összerakni, amelyet végig egyben tart a kompakt és mindenkor érvényes történet. Újranézős.

LOVAS ANNA

Csekély esély \

Long Shot – amerikai, 2019. Rendezte: **Jonathan Levine**. Írta: **Dan Sterling** és **Liz Hannah**. Kép: **Yves Bélanger**. Zene: **Marco Beltrami** és **Miles Hankins**. Szereplők: **Charlize Theron** (Charlotte), **Seth Rogen** (Fred), **June Diane Raphael** (Maggie), **Ravi Patel** (Tom), **Alexander Skarsgard** (Steward). Gyártó: **AG Studios / Good Universe / Point Grey Pictures**. Forgalmazó: **Freeman Film**. Szinkronizált. 125 perc.

A politika és a románc határvidékén jár Jonathan Levine (*Fifti-fifti*, *Eleven testek*) friss komédiájával, amelyhez az

Apatow-istálló vérbő humorából, a nagyhatalmi politika showbiznisz-kulisszáiból és az ellentétekre építő romkom giccs-közhelytárából merítve meglehetősen könnyed elegyet gyúrt. A szuperszexi és intelligens amerikai külügyminiszter – történetesen: nő – egy véletlen folytán összetalálkozik a fiúval, akire kamaszkorában egy rövid ideig és egy emlékezetes merevedés erejéig bébiszitterként vigyázott. A férfi azóta sem lett sokkal érettebb, bár nagypofájú humora és tarka susogós melegítője üdítően hat a rideg fehérházi közegben, és mivel időközben sziporkázóan éleslátó újságíró lett, a nő stábjá felkéri beszédírónak.

Míg az *Eleven testek* modern *Szépség és Szörnyeteg*-átírata kissé sablonosra sikerült, Levine mostani verziója a történetésémára jóval szerethetőbb, amit három komponensnek köszönhet: a kiváló castingnak, a műfajparódiával finoman megbolondított forgatókönyvnek és a szándékolatlan otromba aktuálpolitikai kikacsintásoknak. Az elnökjelölésen, különgépekkel tett utakon és diplomatabálokon átívelő szerelmi történet a párost alakító Charlize Theron és Seth Rogen meglepő kémijának köszönhet a legtöbbet. Rogen és Theron párosa azért is meglepő, mert utóbbi komikus vénájáról eddig csak ritkán tett tanúbizonyságot, a politikai humor és az amerikai népet maszturbálásra felszólító vezetőnő figurája azonban láthatóan meghozta a kedvét a tréfához. A női elnökjelöltre szavazó amerikaiak vágybeteljesítő mozijának is beillő darab nem csupán a romkom, de az elnökfilm felől nézve is jópofa műfaji dekonstrukció, ugyanakkor remélhetőleg egy apró, de annál szórakoztatóbb lépéssel közelebb segíti a világot ahhoz, hogy nőket emeljen a hatalmi pozíciókba.

KOVÁCS KATA

Mami

Ma – amerikai, 2019. Rendezte: **Tate Taylor**. Írta: **Scotty Landes**. Kép: **Christina Voros**. Zene: **Gregory Tripi**. Szereplők: **Octavia Spencer** (Mami), **Diana Silvers** (Maggie), **Juliette Lewis** (Erica), **Corey Fogelmanis** (Andy), **McKaley Miller** (Haley). Gyártó: **Blumhouse Productions / Wylolah Films**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. Szinkronizált. 99 perc.

A 2019-es *Mami* újabb példa arra a jelenségre, amelyben Hollywood horroristái elfordulnak a felszíni ijesztgetéstől és helyette a lélek mélyrétegeibe merülnek alá, lásd az elmúlt évek vérfrísítő szerzői filmjeit, a *Tűnjell-t* és az *Örökséget*. Mindkét sikerdarab kiemelt motívumát jelentette a traumatikus anya-kép – az idei év meglepetés-rémfilmjében ezt az anyatematikát immár új árnyalat, az örök kirekesztettség könnyörtelen, bosszúszomjat gerjesztő feketéje színezi át. Az ohioi kisvárosban újoncként helyét kereső Maggie, visszafogott szomszédlánybájával hamar beépül a helyi gimnázium menő-osztágába, amelynek tagjai – az iskola és a városszéli kőrakás tengelyén mozogva – titkos pia- és fűmámmal próbálják kitölteni a két Facebook poszt közt támadt unalmas perceket. A kamasz-nagypályások furcsa

cinkosra és szponzorra találnak a magányos Sue Annben, a helyi állatorvosi rendelő középkorú asszisztensében, aki buliálmokat valóra váltó jótündérként kartonszámra szerzi nekik a tiltott italokat, sőt saját pincéjét alakítja át partibarlanggá. Mindenki Mamijának népszerűsége azonban – nyomasztó ragaszkodása folytán – hanyatlani kezd, így aztán a címszereplő kénytelen újraélni megaláztatásokkal teli gimis múltját és lassacskán elhatalmasodik rajta a téboly.

A *Mamiban* a *Carrie* által teremtett klasszikus tétel, a gimis megnyomorítottjának bosszú-narratívája találkozik a *Tortúra* különönc monstruma attitűdjével, aki lelki és fizikai terrorral próbál figyelmet és szerelmet kierőszakolni. Ám akárcsak Neil Jordan idei pszicho-thrillerében (*Greta*), a rémületes (pót)anyaság összekapcsolódik a beteljesületlen lányvágayakkal. A *Mami* is egyszerre próbál tini- és anyahorror lenni, nem osztja olyan tempóban a frász-adagokat, mint ahogy azt pergő trailere megelőlegezi: feszültségkezelése inkább klaszszikusnak mondható, amely szépen belesimul a lélektani háttérbe, így a végeredmény inkább ügyes szerzői agyszülemény, mintsem műfaji torzszülött.

TÜSKE ZSUZSANNA

Aladdin

Aladdin – amerikai, 2019. Rendezte: **Guy Ritchie**. Forgatókönyv: **Guy Ritchie** és **John August**. Kép: **Alan Stewart**. Zene: **Alan Menken**. Szereplők: **Mena Massoud** (Aladdin), **Naomi Scott** (Jázmin), **Will Smith** (Dzsinn), **Marwan Kenzari** (Dzsafar), **Navid Negahban** (a szultán). Gyártó: **Walt Disney Pictures**. Forgalmazó: **Fórum Hungary**. Szinkronizált. 128 perc.

A Marvel- és Star Wars-film áradat sűrűjében a Disney igyekszik hú maradni eredeti profiljához többek között klasszikus rajzfilmjei élszereplős változatainak elkészítésével. Az eddig nem túl jól sikerült feldolgozásokhoz (*A szépség és a szörnyeteg*, *Dumbo*) csatlakozott idén **Guy Ritchie** *Aladdinja* is. Az 1992-es rajzfilm összességében jó irányba változott az ezeregyéjszakás alapanyaghoz (*Alá ad-Dín és a bűvös lámpa*) képest, például a mesét túlbonyolító csodagyűrűt és a benne lakó másik dzsintnt is elhagyta. Ritchie műve – *A szépség és a szörnyeteg*hez hasonlóan – kevesebb sikerrel próbálja aktualizálni és átpolitizálni animációs elődjét. Az 1992-es rajzfilmben is harcias Jázmint az alkotógárda felvilágosult, feminis-

ta hercegnőként mutatja be, aki musicaljeleneteiben is arról énekel, hogy elege van a férfiak írta törvényekből és a történelemből – a címszereplő azonban passzív és erőtlén antihőssé vált mellette. Ugyanakkor a Disney görcsösen ragaszkodott a történet alapjaihoz, így két szék közé esett: míg a céltudatosabb Jázmin a játékidő nagy részében a palotában kénytelen rostokolni, a sodródó Aladdin csupán átbukdácsol a cselekmény sivatagán. Ráadásul a halovány szultán és a sablonos Dzsafar sem teszik izgalmasabbá a filmet – csupán a Dzsintnt túljátszó Will Smith menti a menthetőt: Robin Williams-hez hasonló lelkesedéssel formálja meg a csodalámpa poéngyáros szellemét. Az *Aladdin* látványvilágára és zenéire nem lehet panasz, a Jázmint alakító Naomi Scott katartikus „Speechless” című magán-száma zenei és filmnyelvi szempontból is egyértelműen a film csúcspontja. Persze a hagyományos rajzfilm erejét demonstrálja, hogy az 1992-es *Aladdin* még mindig sokkal dinamikusabb és étellel telibb a játékfiguráknak ható CGI-karakterekkel telepakolt friss feldolgozáshoz képest.

BENKE ATTILA

Men in Black – **██** Sötét zsaruk a Föld körül

Men in Black International – amerikai, 2019. Rendezte: F. Gary Gray. Írta: Matt Holloway és Art Marcum. Kép: Stuart Dryburgh. Zene: Chris Bacon és Danny Elfman. Szereplők: Chris Hemsworth (H), Tessa Thompson (M), Rebecca Ferguson (Riza), Rafe Spall (C), Liam Neeson (T). Gyártó: Columbia Pictures / Amblin Entertainment / Original Films. Forgalmazó: InterCom. Szinkronizált. 114 perc.

Az 1997-ben újtjára indult *Men In Black*-sorozat az évtizednyi hiátus után érkező harmadik résszel már az egyértelmű fáradás jeleit mutatta: hiába próbálták meg feldobni a készítőik az időutazás motívumával, a Tommy Lee Jones fiatalkori énjét játszó Josh Brolin szerepeltetésével, vagy a sorozattól ez idáig távol tartott melodramatikus hangnem beemelésével. A producerek a negyedik részhez a teljes *reboot* mellett döntöttek: szinte a teljes alkotógárdát lecserélték (egyedül az előző filmben feltűnt Emma Thompson térhetett vissza), és ezzel együtt teljesen új irányt jelöltek ki. Amint arra az alcím is utal, a két új ügynök kalandja New Yorkot elhagyva ezúttal világméretű hajszává válik: Párizs, London, Marokkó és Málta is helyszíneként szolgál, mintha csak egy James Bond-filmet néznénk. A több műfajból összekevert, egyedi

hangvételbe pedig minden eddiginél jóval több került az akcióból, miközben szinte teljesen eltüntették azt a sajátos humort, melynek nagy szerepe volt a sikerben – és legalább ekkora szerepe van az új film sikertelenségében.

Az egykor videoklipeket, majd jórészt akciófilmeket készítő rendező, F. Gary Gray (*Az olasz meló, Halálos iramban 8.*) a *Csak lazán!* után immár másodszor készített olyan folytatást, amelyet Barry Sonnenfeldtől vett át. Amíg a Coen testvérek egykori operatőrének egyik titka a valódi és a látszatvilág sikeres párosítása volt, addig Gray csak egy nagyköltségvetésű videoklip-sorozatot tudott csinálni a Sötét Zsaruk küldetéséről. A két fekete ruhás főszereplő, Tessa Thompson és Chris Hemsworth pedig leginkább szürkének tű-

nik – a földönkívüliek mellett ők is idegenek maradnak, nem csupán egymás előtt, de a nézők szemében is.

FEKETE TAMÁS

X-Men: Sötét Főnix **██**

Dark Phoenix – amerikai, 2019. Rendezte és írta: Simon Kinberg. Kép: Mauro Fiore. Zene: Hans Zimmer. Szereplők: Sophie Turner (Jean Grey), James McAvoy (Xavier), Jessica Chastain (Vuk), Michael Fassbender (Erik), Tye Sheridan (Scott). Gyártó: 20th Fox Century / Bad Hat Harry Productions. Forgalmazó: Fórum Hungary. Szinkronizált. 113 perc.

Chris Claremont és John Byrne eredeti képregényében a telekinetikus és telepátiás képességekkel rendelkező mutáns, Jean Grey kozmikus sugárzás áldozatává válik, amelynek hatására ereje megsokszorozódik. A „Főnix-erő” önbizalmat ad Jeannek, és bebiztosítja vezető szerepét az X-Menben, ám később elhatalmasodik rajta, a tébolyba kergetve őt. A mutáns superhőscsapat legfontosabb női tagja sokáig a Marvel-képregények vezérelőjének számított, tragikus sorsa a feminista hangolású felütést simította bele a „pusztító nőiség” konzervatív, de hatásosan felelevenített sémájába.

A történetet szórmentén és elkapkodva már az *X-Men: Az ellenállás végében* feldolgozta

Simon Kinberg forgatókönyvíró, aki bő tíz évvel később, immár író-rendezői minőségben újra hozzányúlt Claremonték klasszikusához. A *Sötét Főnix* a filmsorozat hetedik darabja (nem számítva a *spin-off*okat), és mivel egy korábbi, időutazós epizódban átírták a múltat, Jeannel mégsem történt meg az, ami most így újra megtörténhet vele. Az ígéretes nyitányban a Főnix-erő a poszttraumás stressz feltörésével kapcsolódik össze, ám Kinberg a metaforikus jelentésrétegek felfejtése helyett a folytatásban primitív motivációk és ostoba döntések mentén utaztatja a karaktereket, jócskán lebutítva az intellektusukra büszke mutáns vezetőket is. James McAvoy Xavier professzora vagy a Magnetót játszó Michael Fassbender fáradtnak tűnnek a filmben, mintha rég kihoztak volna figuráikból mindent, amit ki tudtak. Jean Grey-ként Sophie Turner (*Trónok harca*) kaphatott volna nagy lehetőséget, de Kinberg méltatlanul bánt el vele: inkább a férfiak oltalmára szoruló, hisztérikus karakternek mutatja a Főnixet. A női erő kiteljesedésének története helyett végül a Fox stúdió *X-Men* sorozatának jelentéktelen befejezését kapjuk, amelyben csak a nők halnak meg, a férfiak békésen visszavonulhatnak.

KRÁNICZ BENCE

Pokémon: **▲** Pikachu, a detektív

Pokémon: Detective Pikachu – amerikai, 2019. Rendezte: Rob Letterman. Írta: Dan Hernandez, Benji Samit és Nicole Perlman. Kép: John Mathieson. Zene: Henry Jackman. Szereplők: Justice Smith (Tim), Kathryn Newton (Lucy), Bill Nighy (Clifford), Chris Geere (Roger), Ken Watanabe (Yoshida). Gyártó: Warner Bros. / Legendary Entertainment / The Pokémon Company. Forgalmazó: InterCom. Szinkronizált. 104 perc.

Az álomgyár luxus-mechanizmusai akkor sejtik fel igazán, amikor a nyár beköszöntével tűzijátékok káprázatával tologatja a nézők elé hűsítő limonádéit. Hollywood ezekre a stúdiófenntartó *tentpole*-filmekre örült pénzeket költ, és óriás vagyonokat kaszál velük, a művek befogadása viszont csak maroknyi agysejtet vesz igénybe a nézők részéről. Ez így is van jól: nyomja csak el az őszszel beköszöntő Oscar-szezon lihegését a vidám madárcsicsergés, esti tücsökciripelés, a hűvös mozitermekből kiszűrődő blockbusterek robaja és a végehúzósló slágerzenéje. Ezek a megafilmekek igazi egyéjszakai kalandok a nyárra – csupán pár órányi örömet nyújtanak a füledt estéken, nem

kínálnak intellektuális vagy érzelmi kihívást, cserébe röviddek és könnyedek, mint egy citromsárga bikini.

Tekintve, hogy a japán blockbusterek világában – immár hagyományosan – a téli szezon Godzillát tartja a vádlán, a nyárit pedig az újabb *Pokémon*-opusz, nem meglepő, hogy szünidei matinédarab lett a *Pikachu, a detektív* is, amely a huszon-akárhány éves Pokémon birodalom nyomasztó mennyiségű termékei közül az első hollywoodi alkotás, egyben egészestés, élőszereplős mozifilmként az eddigi legambiciózusabb darab. Ha lúd, legyen kövér – száz videójáték, több, mint ezer epizódnyi animációs sorozat és 21 animációs játékfilm után, az alkotók új irányt szabtak a legendáriumban: a sárga cukorbogyó Pikachuból koffeinfüggő detektív lett, aki ráadásul Ryan Reynolds kellemes, dollármilliókat érő hangján búgja a poénokat. A frissítés szerencsére jót tett a franchise-nak, hasznára válva a banális és keresetlen naivitással megrendezett történetnek: a szereplők kedvesek, a látvány pazar, a Pokémonok remekül mutatnak, Pikachu pedig alaposan megdolgozik a fagyipénzért és elviszi cakkos kis farkán az egész showt.

ALFÖLDI NÓRA

Godzilla II: **▲** A szörnyek királya

Godzilla: King of the Monsters – amerikai, 2019. Rendezte: Michael Dougherty. Írta: Zach Shields és Michael Dougherty. Kép: Lawrence Sher. Zene: Bear McCreary. Szereplők: Kyle Chandler (Mark), Millie Bobby Brown (Madison), Vera Farmiga (Emma), Ken Watanabe (Serizawa), Charles Dance (Jonah), Ziyi Zhang (Chen). Gyártó: Warner Bros. / Legendary Entertainment. Forgalmazó: InterCom. Szinkronizált. 132 perc.

Midőn a távoli jövőben a Neobarbár emberiség megénekli barlangjai mélyén ezredfordulós apokalipszisünk meséit, apokrif filmposztterekre és tízcentis Marvel-bálványokra épülő legendáikban nem a globális felmelegedés és az emberi ostobaság játssza majd a főszerepet, hanem tűzokádó gyilkítanak és arctalan vasemberek – így aztán gigászi felelősség minden egyes Godzilla-film elkészítése, pláne hogy lassan bármelyik az utolsó lehet, amelynek óriásplakátjait polietilén-ágyékkötős utódainkra hagyjuk. A 2010-es évek tanúbizonysága szerint, mind a Toho, mind Hollywood tisztában van vátesz-szerepével: a sokszínű Godzilla-opuszok egységesen sötét képet mutatnak a lejárt szavatosságú emberiség tehetetlenségéről. Legyen szó a 2016-es *Shin Godzilla* szikár rebootjáról, a háromrészes anime-verzióról (amely nagyjá-

ból a japán óriásszörny-filmek *Dүнéjének* számát) vagy Gareth Edwards pazar *Monsterverse*-indítójáról, a címszereplő mára a végérvényesen felborított természeti egyensúly jelképe lett, aki épp annyira nem támad, mint védelmez vagy purgál – egyszerűen jön, tombol és rombol, akár a valódi *kajjuk* Krakatoától Katarináig.

Ennek fényében az idej hollywoodi folytatás legfőbb vétke nem az erős kezdet után gyorsan szertefoszló drámai szál (egy fanatikus anya és frusztrált apa közé szorult fruska-hősnővel), az ötletetlen akció-forgatókönyv (egy újabb ökoterrorista gonosztevével), a bántóan redundáns szűzsé (sok sablonos párbeszéddel), sőt nem is az egymás sarkát taposó monstrum-sereg, amelynek összes funkciója kimerül a CGI-farokmogatásban. Michael Dougherty középsúlyú horror-rendezőnek sajnos egyszerűen gőze sincs, mit üzenne Godzillájával (túl azon, hogy egy termonukleáris robbanás árt a baseballnak), úgy dobálózik a különféle párhuzamokkal és jelképekkel, mint Mechagodzilla a metrókocsikkal: van itt úrbéli invazív faj és washingtoni sárkányfészek, gyógyító atombomba és kínai migráns Mothra – a történet végére pedig nem marad más a mítosz romjain, csak egy hosszútávra tervezett *fantasy-franchise* nyitóképe sok szépreményű Sequellával és Spinoffrával.

VARRÓ ATTILA

